

SLOVENE.

Političen list za slovenski narod.

Pe pošti prejemnik velja: Za celo leto predplačan 15 gl., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gl., za en mesec 1 gl. 40 kr

V administraciji prejemnik velja: Za celo leto 12 gl., za pol leta 6 gl., za četrt leta 3 gl., za en mesec 1 gl. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gl. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.

Naročnino in oznanila (insertate) prejema upravnništvo in ekspedicija v „Katol. Tiskarni“ Vodnikove ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semenjskih ulicah h. št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvenredne nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 68.

V Ljubljani, v četrtek 23. marca 1893.

Letnik XXI.

Verska šola in socijalizem.

Ni ga skoro dneva, da bi „Narod“ kakor označeval „neskaljeno“ vere Kristove ne napadal pozitivnega krščanstva. Včeraj povedal je zopet svojim bralcem grozno novico, da je verska šola kriva sedanjega naraščajočega socijalizma!! Kdor ne veruje, beri, kar piše „Narod“ pod naslovom: „Verska šola in socijalizem“:

„Kdor količkaj pregleduje nasprotniške liste, čital je že neštivilne krate, da je verska šola panacea, ki jedina ubrani človeštvo vseh nadlog, križev in težav, katerim je prištevati tudi socijalizem. Naši domači nasprotniki so to posneli po konservativnih listih nemških ter to aplicirali na naše domače razmere, ne zmenec se, je li ta trditev tudi resnična in osnovana.“

Kdor se količkaj resno bavi z našimi razmerami, vé dobro, da je šibka bilka, imenovana slovenski socijalizem, zanešena od drugod, da torej socijalizem, kolikor ga je, ni izrastel na naših tleh. A tudi za druge dežele ne velja ta trditev. Dokazal je to v državnem zboru dr. Plener. Ta mož nam ni simpatičen in njegovim trditvam se more navadno očitati, da niso zadostno podprte in dokazane, a v tej stvari mu je samo pritegniti. Rekel je, da je socijalna demokracija se razvila vsled gospodarskih razmer in se bo iz fanatične reči premenila in prelevila v zdravo gibanje, kateremu pa ne bo več sedanjí socijalistični ideal smoter delovanja. To je verjetno, gotovo pa je, da se je socijalizem ravno tam posebno razvil, kjer se mladina vzgaja v verskih šolah. Plener je za vzgled navedel samo Nemčijo, kjer je socijalizem strahovita nevarnost, in vendar si želé naši konservativci takih šol, kakor so na Nemškem. Se lepši vzgled pa je Belgija. Državna šola torej ni rodila socijalizma in dotična trditev je prosto obrekovanje.“

Plener, mož, ki se z največjo samozvestjo vtika v vse stvari, med njimi tudi v take, katerih ne umeje, je v resnici dne 20. t. m. s svojega vzvišenega stališča prodajal svojo modrost mej drugim tudi o socijalistih. Meril je v antisemite in skušal dopovedati, da so se ti naučili svojih trditvev proti sedanjemu redu v družbi od socijalnih demokratov.

Govor njegov je na vseh konceh luknjast in prazen, pri tem pa tak, da se iz vsega spotna, da Plener ne pozna niti bistva socijalističnega programa. Temu programu je izpodbito stališče, če se zaničanje lastninske pravice ne sprejme kot prva točka njegova. „Fautazije, silovitosti in nenaravnosti“, kakor jo prilaga Plener nekaterim trditvam socijalističnim, mej njimi tudi imenovani, je pač več v liberalnem programu in v njegovem brezsmiselnem sanjarjenju o „stopnjevanju se dvigajočem gibanju človeškega rodu“, v katero veruje hebske trgovinske zbornice domišljavi poslanec.

Znanstveno je utemeljeu socijalizem trdneje, nego je liberalizem; uprav zato, ker je jasen in dosleden. Sami socijalni demokrati (Marx, Engels i. dr.), javno izjavljajo, da mora biti gospodarstvo vrejeno po nazorih menčesterskega liberalizma in da je ta najboljša priprava za bodoči — komunizem.

Zato se liberalci in socijalisti radi vidijo mej seboj, in zato tudi obeta Plener z diplomatsko zvi-

tostjo v imenovanem govoru socijalističnemu gibanju — končni uspeh in je hvali, da bo njega veliki in koristni uspeh, če bo ljudstvo si pridobilo več zaslužka in več omike.“

Plener je pri tej priliki razkril tudi svojo popolno nevednost o krščansko-socijalnem programu in vzlasti o krščanskih nazorih o kapitalu. Že tisoč- in tisočkrat smo poudarjali, da liberalci vsakoršne baže ne poznajo krščanstva večno stalnih načel in njihovega vpliva na vse, tudi na gospodarsko življenje.

„Narod“, ki zajema le iz liberalnih virov, pri tem seveda ne more biti na boljem. Če nimajo nikakih načel, nasloniti se morajo na koga, in bodi tudi — Plener, vzlasti če velja udariti po — klerikalizmu.

Tako se je zgodilo tudi v tem slučaju. Zanimiva pa je taktika tega moža; do pičice taka je, kot naših nasprotnikov. Predno je jel pobijati versko šolo, je po stari liberalni navadi z največjo slovesnostjo izjavil, „da nikakor niso njegovi pristaši proti katoliški cerkvi ali proti pomenu vere, in da so ravno oni v zadnjih letih povsod izjavljali, da najmanj mislijo na to, da bi se žalila verska prepričanja učencev na ljudskih šolah, in da to poudarjajo, naj se vzgajajo otroci v verskem duhu.“

Po tej laži je začel mahati in mej drugim je zavijtel tudi gorjačo, češ, da je verska šola v nekaki zvezi s socijalnimi demokrati. Bratec „Narod“ jo pa pričepi za njim in prav skromno, kot se učenčku spodobi, ponavlja mojstrove besede. Saj velja proti verski šoli, saj velja proti klerikalizmu!

Predno navaja slavnega Plenerja, nam v kratkem uvodu mej drugim očita tudi to, da smo se mi po konservativnih listih učili pomena verske šole in škodljivosti državnih šol. Brez zamere, toda naš vir je pri tem katekizem, katoliška dogmatika, moralka in cerkveno pravo, pa — zdrava pamet! Papež in škofje so menda tudi le po žurnalistih prišli na to, da obsojajo novodobno šolo! — Ne bodite tako priprosti, gospodje!

Druga zanimivost je pa ta-le. Nesmisel Plenerjev podaja „Narod“; odgovora, ki ga mu je odgovoril takoj poslanec Zalinger, pa ne omenja niti z besedico. Tudi pravičnost. Ga pa prevedimo mi, v kolikor spada sem: „Na Nemškem moramo razlikovati mej posamnimi deli cesarstva in pri tem pomisliti, koliko širnih zemljâ je protestantske vere in kako je protestantstvo sedaj na Nemškem razcepljeno in razrito in da je velik del prebivalstva vsled tega propal v versko brezbrizje. To so razmere, katerih ni prezreti. Vzlasti pa poudarjam, da zatrjujejo sami socijalno-demokratični voditelji na Nemškem, da so njihove agitacije v popolno katoliških zemljah po največ — zastoj.“

To je vzlasti glavna stvar, katera tukaj velja; tu je ravno dokaz, da je katoličanstvo najbolji varuh, najbolji branik proti socijalni demokraciji. O Belgiji pa mi omenjamo, da se menda sanja „Narodu“, če tam govori, da je socijalna demokracija — vzrastla v verskih šolah. Od kedar pa imajo v Belgiji — versko šolo?

Kratka in moška beseda. Kdor vé, kaj pomenja novodobno protestantstvo, koder si posamični pastori sami delajo vero, koder se javno pridiguje, da Kristus ni Bog, ta bo umeval te besede.

Da je Plener brezsrčni, ne čudimo se; da pa „Narod“ pozablja, koliko je trpela katoliška cerkev in verska vzgoja v kulturnem boju, kadar je bilo brez broja župnij brez duhovnika, da pozablja, kako nesramno židovstvo, kako brezverstvo v javnem življenju ostruplja vse sloje in jim najsvetejša prepričanja mladih dnij ruje iz prsij, to moremo umevati le tako, da nam „Narod“ hoče siloma dokazati, da je v službi liberalizma. — Sicer pa — naše pobodne slovenske matere, duhovniki — dobrotniki in naš duhovski zavod niso ni po mnenju naših liberalcev vzrok, da je toliko brezvercev in liberalcev po — slovenski zemlji.

Državni zbor.

Z Dunaja, 23. marca.

Prememba društvenega zakona.

Paragraf 2. društvenega zakona določuje, da gospodski ni treba naznanjati shodov, katerih se udeležujejo le povabljeni gosti. Razne gospodske pa so različno tolmačile to določbo. V Pragi se je vršil neki socijalno-demokratiški shod, h kateremu so bili imenoma povabljeni razni gostje iz vseh avstrijskih dežel. Zaradi tega snovatelji shoda niso bili naznanili gospodski. Policijska direkcija pa je rekla, da bi bili morali shod naznaniti in sodnija jih je obsodila v zapor. Deželna sodnija pa je vsled njihovega priziva zavrgla prvo obsodbo, češ, po § 2. društvenega zakona shoda ni bilo treba naznanjati gospodski. S tem pa reč ni bila še rešena, prišla je marveč še pred najvišje sodišče, katero je pritrnilo prvi obsodbi in razsodilo, da bi se bil moral shod naznaniti gospodski. Beseda „povabljeni gosti“ po tej razsodbi pomenja, da morajo biti povabljeni vabitelju vsaj toliko znani, da more spričati njihovo identiteto, kar pa ni lahko mogoče pri vabilih, ki se raztezajo po celi državi.

Pokazala se je torej potreba spremeniti omenjeno določbo društvenega zakona, določiti pravi pomen § 2. in Pernerstorfer je bil v drž. zboru stavil predlog, da naj se avtentično določi, kako se imate tolmačiti besedi „povabljeni gostje“.

Upravni odsek je pretresal ta predlog in se ločil v dve stranki. Večina je nasvetovala dostavek, da povabljeni gostje „niso le vabitelju osebno znane osebe“, ampak menda tudi druge, česar pa dostavek ne omenja, in Lienbacher je imel prav, ko je grajal, da po tej štilizaciji postaja § 2. le še temnejši. Manjšina odsekova pa je predlagala, da naj se v § 2. dostavlja: „Shodov ni treba naznanjati, h katerim je vstop dovoljen le z vstopnicami, ki se glasé na ime in na katerih je podpisano ali natisnjeno ime vabilčeve.“

Poročevalec večine je bil poljski poslanec Weigel, manjšina pa levičar Winterholler. Poslanec Lienbacher je nasprotoval predlogu večine, Czaykowski pa ga je zagovarjal, češ, da je treba najti zlato sredo med svobodnim zborovanjem in pravico državnega nadzorstva.

Pernerstorfer je priporočal svobodnejši društveni zakon, baron Plappart pa je v imenu vlade naglašal, da bi bilo treba vsako domačo družbo naznaniti gospodski, ako obvelja predlog manjšine

in bi dotična družba ne bila povabljena z listki. Zato priporoča predlog večine, ne pa manjšine.

Hauček je spominjal na predlog, katerega je gledé premembe društvenega zakona stavil on, ki pa v odseku še ni prišel v razgovor. Zato priporoča, naj se sprejme vsaj predlog manjšine.

Tudi generalna govornika Kramar in Kaiser sta se potezala za manjšino, dasiravno je bil zadnji vpisan med zagovorniki večine.

Po nekaterih dejanskih popravkih obveljal je predlog manjšine s 137 proti 86 glasom. Ker se mu je pa vladni zastopnik tolikanj protivil, ni nobenega upanja, da bi ta predlog obveljal. Zavržen hode najbrže že v gospodski zbornici, katera naj pa skrbi, da primerno popravi predlog večine, ki je take poprave silno potreben.

Železnice.

Naslednje točke dnevnega reda so bile nekatere železnice, med njimi žiljska železnica na Koroškem, za katero se je poslanec Ghon zahvaljeval vladi, proseč trgovinskega ministra, da naj se z enako blagohotnostjo ozira tudi še na nekatere druge želje gledé lokalnih železnic.

Pri železnici Ronki-Cervinjan zahvaljeval se je ministru grof Franc Coronini, ki je porabljal to priliko, da je priporočal predlisko železnico.

Za njim oglasil se je dr. Gregorčič, ki se je po dolgi bolezni te dni povrnil v državni zbor, ter je povdarjal, da gori omenjena železnica Gorici ne bo v korist, ampak na škodo; za Goriško bi bila velike važnosti železnica iz Gorice čez Ajdovščino v Logatec in pa železnica ob Soči, kjer prebiva jako ubožno ljudstvo. Predliska železnica s postransko progo do Trente in ob Soči proti Gorici bi oživela celo deželo. Če bi se vojna uprava ustavljala predliski železnici, bi se priporočala proga Javornik-Podbrdo-Sv. Lucija-Gorica, ali proga Skofja Loka-Poljane-Cirkno-Sv. Lucija-Gorica.

Stalitz in poročevalec Burgstaller sta se vladi zahvaljevala v imenu Trsta za železnico Ronki Cervinjan, ki bode pospeševala promet tržaškega mesta. Obe gori omenjeni železnici ste obveljali potem v drugem in tretjem branju.

Dolga razprava se je vnela o vzhodno-galiških železnicah, o katerih je prvi govoril dr. Vašaty, trdeč, da ne bodo te železnice čisto nič koristile deželi, ampak da so naperjene proti Rusiji, kar priča okoliščina, da je črta komaj kilometer daleč od ruske meje. Če so pa te železnice v istini koristne deželi, naj jih gradi dežela, za državo zadostuje le nekoliko podpora.

V današnji seji se je nadaljevala ta razprava, pri kateri so govorili dr. Russ, Blažek, trgovinski minister Baquehem, dr. Lang in Struszkiewicz. Na dnevnem redu je še železnica iz Nemškega Broda na Češkem v Humpolec in pa državno poročstvo za železnico iz Ljubljane v Kamnik, o kateri poroča poslanec Kušar. Dotično poročilo imate v prilogi 692 in bode gotovo zanimalo naše prebivalstvo. Obveljalo je brez ugovora.

Večerna seja.

Sinoči je bila dovršena splošnja razprava o ponarejanju živil in z veliko večino sprejet predlog, da se na podlagi odsekovega načrta prične posebna razprava, ki bode morala zastran prekratkega časa čakati na jesen. Ko je bil predsednik napovedal dnevni red za današnjo sejo, oglašil se dr. Pacak in predlaga, da naj se Spinčičeva zadeva dene na dnevni red in reši pred razhodom, ker je državna zbornica dolžna, potegniti se za čast enega svojih članov.

Kronawater je pa oporekal predlogu predsednikovemu, da bi se vršilo prvo branje o večeraj predloženem civilno-pravdnem redu že danes, češ, da je tako obširnega zakona ni mogoče v tako kratkem času pregledati. Predsednik je dal na glasovanje svoj predlog, ki je obveljal z 58 proti 42 glasovom. Bilo je toraj ravno 100 poslancev v zbornici, kolikor je treba za sklepčnost.

Ko je prišel predlog Pacakov na glasovanje, začeli so poljski poslanci zapuščati zbornico, in ko jih je nekoliko še ostalo, zapustil je dr. Madejski predsedniški sedež in jih šel siliti, da naj odidejo; zbornica bila je vsled tega nesklepčna in predsednik je konstatoval, da se o Pacakovem predlogu ne more več glasovati. To je zbudilo veliko razburjenost, ker so se bili za omenjeni predlog vzdignili češki in konservativni klub in socialno krščanski poslanci, ki bi bili gotovo zmagali, če bi poljski

poslanci ne bili nesklepčne storili zbornice. Levičarji so bili namreč večinoma že prej odsli. Slišali so se srditi kliči: To je škandal! Bravo Madejski! itd.

Jaworski se je danes pri Pacaku opravičeval, da so njegovi ljudje odsli iz dvorane. Storili so to, je rekel, ker zaradi kratkega časa reč zdi ne more priti na vrsto, ali na jesen bode tudi poljski klub zahteval, da se reč prej ko mogoče reši.

Včeraj je bilo razdeljenih več predlogov, med njimi Slavikov predlog o splošnji volilni pravici, ki bi bil pa za Kranjsko neugoden, ker bi dobili po njem namesto sedanjih deset, le osem državnih poslancev. Priložil sem ga svojemu poročilu, da si ga ogledate sami; komentara mi ni treba pristavljati, predlog se obsoja že sam po sebi.

Prihodnja seja bo danes zvečer. Vršile se bodo volitve za delegacije in permanentna odseka. Kranjski poslanci so sklenili, da bode namestnik delegata zmerom poslanec, ki je bil prejšnje leto delegat in da člani permanentnih odsekov ne stopijo v delegacijo. Vsled tega bil je za delegata odločen poslanec Pfeifer, ki hoče v razgovor spraviti vojaško strelišče v Krškem, namestnik njegov pa bo poslanec Kušar, ki je bil lani delegat.

V obrtni odsek vstopi za slovansko skupino poslanec Klun, v davkarski odsek pa Robič in Šuklje. Iz celega kluba bil je zata odsek izbran poslanec Povše.

Politični pregled.

V Ljubljani, 22. marca.

Posebno češko najvišje sodišče. Po Češkem se že podpisuje peticija za osnovo posebnega najvišjega sodišča za dežele češke krone. Mi seveda ne pripisujemo tej peticiji nobenega pomena. Vlada se bode na-njo toliko ozirala, kakor na druge mladočeške želje. Mladočeški poslanci naj bi počakali, da se uresniči katera dosedanjih njih zahtev, še le potem naj bi prišli z novimi.

Potreba verske šole se vedno bolj kaže. V Stražkanu na Moravskem so dobili za učitelja protestanta. Ta mož je otrokom prepovedal, moliti Osešenosimarijo. Ko so to izvedeli stariši, so bili jako nevoljni. Krajni šolski svet je sklenil, da naj učitelj po končani šoli takoj odide iz šole in bode prihajal katehet v šolo, molit z otroci. Da taka odločitev ni povsem ugodna, ni treba praviti, ker katehet tudi nima vselej časa čakati, kdaj se neha pouk. Sploh pa moramo vprašati, je li tak učitelj sposoben za pouk katoliških otrok.

Bolgarija. Te dni je bila obravnava proti Georgjevu, ki je bil sokriv umora Belčeva. Bavarska vlada je bila Georgjeva izročila le s pogojem, da pride pred redno sodišče, ne pred izjemno vojaško sodišče. Georgjev se je torej moral zagovarjati pred porotniki, ki so ga spoznali za krivega in sodišče ga je obsodilo na smrt. Pri obravnavi je bilo več zastopnikov velevlasti, ki so pazili, da se ne bi godile kake nerednosti.

Sleparije pri italijanskih bankah. Kakor se ji je tudi branila italijanska vlada, vendar se je naposled imenovala parlamentarna komisija, ki bode preiskovala, v koliko so pritadeti poslanci in senatorji pri bančnih sleparijah. Komisija bode torej imela podobno nalogo, kakor jo je imela panamska komisija v Parizu. Kdo vé, če preiskave te komisije za italijanske parlamentarce in vlado ne bodo še osodepolnejše, nego je delovanje panamske komisije bilo za francoske parlamentarce in francosko vlado.

Nemškemu državnemu zboru se je predložilo poročilo o delovanju komisije za naseljevanje Nemcev na Poznanjskem. Poljaki so zahtevali, da se ta komisija odpravi. Minister pl. Heyden je pa odgovoril, da za to ni nobenega povoda. Dva nemška poslanca sta pa celó trdila, da so Nemci v nevarnosti pred Poljaki, ne pa Poljaki pred Nemci. Zbor je potem vzel poročilo na znanje.

Prememba ustave v Belgiji. Generalni svet belgijske delavske stranke je sklenil, proglasiti občen štrajk, ko bi se ne uvela občna volilna pravica. Najbrž je pa to le strašilo, s katerim hočejo pritiskati posebno na zmerne liberalce. Poslednji se najbolj upirajo razširjenju volilne pravice. Med njimi je pa mnogo tovarnarjev, kateri bi imeli največ škode od občnega štrajka. Konservativci največ zastopajo kmetstvo prebivalstvo in se jim torej delav-

skih štrajkov ni tako bati. Sicer bode pa vlada že skrbela za red, ko bi hoteli delavci kaj razgrajati.

Podkupljeni poslanci. Te dni sta bili v Parizu dve sodnijski obravnavi zaradi podkupljenja poslancev. Znano je, da posebno poslanec Andrieux razkriva podkupljenje poslancev in je tako postal že nekak strah republikanskim poslancem. Te dni je pa nakrat neki pariški list trdil, da Andrieux ni tako nedolžen, kakor se dela, in je tudi on pri prodaji nekega kanala bil dobil 150.000 frankov. Andrieux je tožil dotičnega, ki ga je tega obdolžil, ali porotniki so zatoženca oprostili, ker je dokazal, da je trdil resnico. Andrieux je s tem hudo kompromitiran. Pri drugi obravnavi so pa porotniki oprostili poslance, zatožene zaradi podkupljenja pri panamski aferi. Porotniki niso smatrali za zadosten dokaz, da je ime dotičnih poslancev v znanem Rejnachovem seznamu, katerega v izvirniku še nikdo predložiti neče. Republikanci so jako zadovoljni z izidom teh dveh pravn.

Glasba.

„Stabat Mater“.

(Konec.)

III. Zbor. (Eia Mater — C-mol.)

Ta zbor je najljžji izmed vseh točk, pa je tudi najbolj umljiv radi umetne jednostatnosti, jasne in pravilne stavbe, zlasti pa radi milobe, s katero se obrača človek do presvete Device, proseč: Daj, da čutim moč ljubezni, da se s tabo posolzim. Baš pričenja mehki, v srce segajoči motiv, drugi glasi ga ritmično imitujejo. Nato povzamejo alti isti motiv in ga dvignejo v paralelni tonov način Es-dur. Ko se pa ženski glasi za trenotek povrnejo v prejšnji mol, povzamejo zopet basi z novo močjo vodilni motiv v Es-dur in se pri krepki figuri povrnejo v C-mol, med tem pa ostali glasi trikrat čvrsto vskliknejo „fac“ (ut tecum lugeam) in tako podpirajo nujno prošnjo basov.

Sedaj pa basi v mirnejem toku in širšem obsegu zopet v C-molu prednašajo glavni motiv, nad njimi pa se ob enem oglašijo krasna, široka kantilena sopranov, katero en takt pozneje lepo imitujejo tenori skozi deset taktov. Po znanem vskliku „fac“ se povrnejo k ponovitvi prvega dela, vendar je sedaj ritmika živahnejša, instrumentacija bogatejša. Karakterističen je sklep zbora pri besedi „lugeam“, zveksani sekstakord na tretji stopnji pada v trizvok prve stopnje.

IV. Bas-solo in zbor.

Mogočen, potegnjjen akord B-mol izvaja zgolj pihala (Blasharmonie), potem bas-solo z velikim povdarkom na vsaki noti, imitovan po godalih. Široka melodija postaja zelo zanimiva po modulaciji, ki se giba v daljne, ptuje tonove načine, in katero kontrapunktično spremljajo pevajoče vijoline. Velik kontrast z basovo melodijo dela ženski zbor spremljan po harmoniju, najprej v Es-dur, potem v E-dur. Zdi se mi, da je skladatelj čul v daljavi angeljsko petje. Ko se je zbor razvil v polni moči, zgubi se petje zopet v pianissimo in bas-solo razvija naprej svoj motiv, ter ga konča z vedno živahnejšo instrumentacijo in bogatejšo tematično razpravo.

V. Zbor.

Najlepši in gotovo najumetnišji vseh zborov je pač peti „Tui nati“. Valovom enako se giblje mirno tekoč gori in doli quasi Allegretto, a v srednjem stavku kaže v krepko deročem toku vso lepoto in čarobnost Dvořákovu umetelnosti v razvijanju pevskih glasov. Občudovanja vredno je, kako se iz navidezno priprostega motiva široko razvija mreža umetno vojenih glasov, dvignjena po krepkih imitacijah, sekvencah, v raznih modulatoričnih bojah ter se s pomočjo sijajne instrumentacije organično dviga k nepoznani lepoti. V literaturi zborov ne najdemo lahko umotvorov, ki bi se odlikovali s tako bogatim in plodonosnim izvajanjem vodilnih motivov. — Tematično tvorjeni, fugirani srednji stavek „un poco più mosso“ kaže v kontrastu s skrajnima stavkoma vso svojo zdravo moč.

VI. Tenor-solo in moški zbor.

Po kratkem uvodu prične tenor v H-dur spev „Fac me vere“ v skromnih, enakomernih četrtinkah; spremljajo ga lesena pihala in godala v picikiranih akordih. Moški zbor ponavlja celo kitico v isti melodiji in sicer pianissimo. Z njim gredo vijoline v jako visoki legi, mirno zibajoč se v kontrapunktičnih figurah. — V drugo poje tenor isto

melodijo v H-mol, moški zbor mu odgovarja na enak način; vijolinske figure se raztezajo tudi na vijolo in cello. Nato zopet tenor-solo in zbor v H-dur.

Pri besedah „Juxta cruce“ nastopi nov, krepak motiv v tenorju, kojega imituje unisono zbor. Čut postaja gorkejši, spev dramatičen; instrumentacija se oživi. Jako zanimiv je motiv, ki se križa v basih in tenorjih skozi štiri takte (in Engführung), mej temi pa tenor-solo v potegnjenih glasih vodi nazaj v prvotni tonov način in ponavlja zopet glavni motiv. K sklepu močna godba in prezanimive kadence. Mesto pravilne kadenca moduluje Dvořák preko a-mol in h-mol v H-dur.

VII. Zbor (Virgo virginum).

Za ta zbor je volil umetnik mehek, prijazen A-dur v slogu à capella. A ker prejšnji zborjenja s H-dur, orkester najprej iz njega moduluje v novi tonov način. Zbor ta je pač vzvišen, v resnici cerkven, navdahnjen nebeškega miru. Posebno zanimiv postaja po kontrastu; v njem namreč menjavajo vokalni stavki najblažje oblike z orkestralnimi medigrami. Modulacije vokalnih stavkov so jako ljubeznjive in se popolnoma prilegajo milim besedam: Blažena devic Devica, meni sladka pomočnica, daj, da s teboj jokam se. Proti koncu si odgovarjata sopran in tenor v ljubkem motivu „fac me tecum plangere“. Jako težavni so sklepni kromatično-modulacijski postopi, zlasti v basu. Gledé intonacije, modulacije in kromatike Dvořák percem nalaga težavne zadače.

VIII. Duo (sopran in tenor).

Duo je zanimivo motivično delo; v celem tem oddelku čujemo vedno isti priprost motiv, ki ga prinaša sopran ali tenor, ali pa se oglašja iz orkestra; vedno se ponavlja, a spremljevanje in modulacija prinaša v enomer nove zanimivosti.

IX. Alt-solo (Inflammatus)

je obširna arija, ki spominja na arije v Bachovih ali Händelovih oratorijih; odlikuje se po blagem čutu, lepoti in zmernosti melodije in preumetni tematiki. Melodija v D-mol je najprej figuriran bas-motiv, drugi del pa preveva motiv, ki je označen na programu str. 5. Zopet se ponavlja del prve melodije, po se pa dvigne nad pedalnim tonom (Orgelpunkt), ki ga vzdržujejo tagot, rog in bobenice, in konča z markantno sekvenco v D-dur.

X. Cveterospev in zbor.

Slednja točka je po svojem pričetku reminiscenca prve, ker tudi tukaj se oglašja skozi štiri takte edini fis. Alt in bas povzameta unisono besede „Quando corpus morietur“ in v krepkem vzletu prosita duši rajске slave. Za njima nastopita sopran in bas z istim motivom, drugi glasovi v enomer ponavljajo z nekako nadležnostjo prošnjo „fac, ut animae donetur“. Potem se pa vsi po krepkih sekvencah vpenjajo višji in višji in v dveh veličastnih, potegnjenih akordih simbolizujejo neizmerno slavo nebeško. Orkester jih izvrstno podpira in zlija nad nje svit sijajne instrumentacije. Rajska blaženost odseva iz prijaznega D-dur. Ali duša, ko je okusila to srečo, ne more si kaj; v živih jubilacijah opisuje v „Allegro moderato“ blaženi stan; Amen, Amen se glasi na vse strani, po vseh glasih isti fugirani tema s tako živostjo, da kaj tacega zastoj iščemo po drugih, umotvorih. Dvakrat se glasi združijo v trikratni krepki Amen in končajo z Amen, ki se raztegne v veličastnih akordih na trinajst taktov. Konec je sedmoglasen zbor v starocerkvenem tonovem načinu brez spremljevanja, in ko se jubilacija polagoma vleče, sklene orkester pp v tereni legi.

Po tej kratki analizi gojimo le še srčno željo, da vsak, kdor le more, naj pride poslušat umotvor. Ako so „Teharski plemiči“ privabili cel vlak, ni li ideja speva „Stabat Mater“ nad njimi vzvišena kakor so nebesa visoka nad zemljo? In Dvořákova muza? Čisto zlato je, dragocenejši nego vsaka druga kovina. Ne zamudite prilike, ne nudi se nam zopet tako brzo tudi v Ljubljani ne. Kdor je bil navzoč pri glavni skušnji, ta zna preceniti trud sodelujočih in požrtvovalnost „Glasb. Matice“, kateri je le za pravi glasbeni napredek. Prvi večer na praznik žalostne Matere božje bode prav pripraven za ljubljansko gospodo, a pondeljek za ptuje, zlasti duhovnike, ki pred praznikom ne morejo od doma. Bog daj srečen vspeh!

P. H.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 23. marca.

(Posvetovanja deželnih glavarjev.) Jutri se bode na Dunaju vršila valed povabila češkega vrhovnega maršala, kneza Lobkovića, posvetovanje vseh deželnih maršalov in deželnih glavarjev v to zvrho, da se posvetujejo o skupnem postopanju pri vladi, koja naj skliče v jedni in isti dobi vse deželne zборе, a to ne samo zdaj, temveč i v prihodnje. Tega posvetovanja udeležil se bode tudi — kakor čujemo — kranjski deželni glavar gospod Oton Detela.

(Poročilo o prvem slov. kat. shodu v Ljubljani) je dovršeno. Ljubljanski naročniki ga zamo-rejo dobiti v „Katoliški Tiskarni“, zunanjim pa se pošlje na dom. Kdor bi ga do Velike noči ne dobil, naj reklamuje na „Katol. Tiskarno“.

(Deputacija kranjskega mesta), namreč župan Šavnik, notar Globočnik, tovarnar Majdič in trgovec Sajovic, izročili so danes našemu ministru spomenico mesta Kranja zaradi ustanove višje, oziroma nižje gimnazije. Deputacijo je predstavljajal prevzvišeni grof Hohenwart, pričujoča sta bila tudi še poslanca Globočnik in Šuklje. Na nagovor župana odgovarjal je učni minister, da bode z vso objektivnostjo razmotrival izročeno mu prošnjo, katero misli takoj izročiti deželnemu predsedniku. Priznaval je, da je število učencev na ljubljanskih gimnazijah preveliko, ter da kaže v interesu naučnega napredka misliti na to, da se razbremenijo prenapolnjeni ljubljanski zavodi. Ob jednem je z zadovoljstvom vzel na znanje ponudbo mesta kranjskega gledé gmotnih prispevkov, ter konstatoval, da je z dotičnim sklepom mestnega zastopa položaj vsekako nekoliko spremenjen.

(Novo državnozborsko predsestvo.) V večerajšnji številki „Slov. Narod“ toži, koliko smo Slovani v poslednjih desetih letih nazadovali. Tedaj je državnozborsko predsestvo imelo vse drugo lice. Poleg odstopivšega dr. Smolke sedel je kot prvi podpredsednik zavedni češki rodoljub grof Klam-Martinić, kot drugi podpredsednik slovenski poslanec Gödel-Lanoy, nemški levičarji pa so v onemoglem srdu razbijali glave ob močno falango. Čudili, čudom čudili smo se, ko smo to priznanje čitali v „Slovenskem Narodu“, v listu, ki si je obetal zlate grado-ve od mladočeške zmage. Mari ni vsega tega kriva le mladočeška politika, ona politika, katero je „Slov. Narod“ toliko branil in zagovarjal. Mi smo dosledno pobijali to politiko in opozarjali na nevarnosti, ki izvirajo iz nje bač za Slovane. Poslednje volitve državnozborskega predsestva so pokazale, kako smo prav imeli. Da Mladočehi neso razbili prejšnje konservativne večine, bi gotovo še danes imeli slovensko državnozborsko predsestvo in levičarji bi še vedno v onemoglem srdu ob močni falangi razbijali glave. Na jedni strani tožiti, kako Slovani v Avstriji nazadujemo v državnem zboru, na drugi strani pa vedno hvaliti Mladočeha, kaj tacega zmore jedino le „Narodova“ doslednost v nedoslednosti.

(Doktor bogoslovja.) Iz Grada se nam poroča: Dne 22. t. m. je bil čast. gospod Jan. Ev. Mauring, mestni kapelan v Kranju, na tukajšnji univerzi promoviran doktorjem bogoslovja. — Castitamo!

(Imenovanje.) Carinski upravnik g. A. Biber v Pulju premeščen je v Ljubljano in imenovan carinskim upravnikom in načelnikom c. kr. glavnemu carinskemu uradu ljubljanskemu v IX. činovnem razredu.

(Iz Dobrepolja.) Letošnji somenj na tihi pondeljek pri Sv. Antonu v dobrepoljski župniji je bil dobro obiskan. Precej glav živine so pripeljali, ali kupčija se ni obnesla, ker se je kupcem zdela cena previsoka. Dobro so pa stali kramarji. Na tisoče ljudij se je kar trlo med postavljenimi kolibami, da si kaj nakupijo za praznike. Štiri somnji so tu na leto, ali sedanji, imenovan tihi somenj, je navadno najglasnejši. Ker je tukaj tudi romarska cerkev, prišlo je mnogo romarjev. Občina in ondota cerkev imata od tega lep prispevek. — Te dni je v vasi Hočevje stekel neki star pes. Vgriznil je več drugih psov v vasi. Stekli pes je ušel in ga ne morejo dobiti; najbrže je kje poginil. Druge pse so v to poklicane osebe odstranile, ali to je čudno, da so se s tem delom prišli ukvarjat ravno med tem časom, ko je bila ondi slovesna služba božja v praznik sv. Jožefa. — Pred kakim tednom umrl je tu v vasi Cesta posestnik A. Žnidaršič, brat tukajšnjega župana. Bil je blag značaj in radi tega

obče priljubljen. To je pričal tudi pogreb, katerega se je toliko ljudij udeležilo, da že dolgo ne. N. v m. p.

(Umor.) Dne 18. marca v noči ob 1/2 12. uri je na Rogozi Vinko Geršak, nezakonski kmetski sin, umoril Matija Bezjaka, kmetskega sina iz Skokov. Ponočnjaki so pili v krčmi pri Pečaru na Rogozi. Domu grede se spreta Vinko Geršak in M. Bezjak. Prvi je bil že nekaj časa jezen na drugega, ker mu ta branil vasovanje pri svoji sestri. Posledica prepira je bila, da je Vinko Geršak potegnil nož ter dvakrat zabodel Matijo Bezjaka v prsa, tretjič pa v vrat. Matija Bezjak se je zvrnil na zemljo ter je bil čez nekoliko trenutkov mrtev. Zločinec se je na Jožefovo sam javil sodniji.

(Pokojni kardinal Lavižeri) je šel leta 1860, tedaj še opat, po nalogu francoske vlade v Sirijo, da bi kako pomagal ondi tako strašno preganjanim kristijanom-maronitom. Pogumno se je drznil blagi opat prvi v Damask, potem ko ga je Abd-el-kader osvojil. Šel je tudi k Abd-el-kaderu. Tudi temu mohamedanskemu divjaku je vzbudil spoštovanje, in zagotavljajoč, da ne bo noben kristijan več ubit, mu je podal roko. Lavižeri je hotel emiru roko poljubiti, kakor je stroga navada pri jutrovcih, toda Abd-el-kader ni pustil tega, rekoč: „Kdor služi Bogu, je več, nego kdor zapoveduje ljudem.“ Zapomniti velja te besede neverniškega poglavarja.

(Pogreb škofa M. Vodopića.) Dne 16. t. m. se je v stolni cerkvi slovanskih Aten — Starega Dubrovnika združila nebrojna množica, da skaže zadnjo čast svojemu preljubljenemu škofu. Pri odkriti rakvi mu je govoril v slovo kanonik in vodja v semenišču č. g. Palunko. Zbrana množica je plakala neprestano. Č. g. kanonik je opisoval pokojnikovo življenje — polno zaslug. Omenjal je, kako se je rajni branil škofovski časti in kako so ga sv. oče potolažili v strahu, češ, „kedor je bil trideset let za župnika, more biti tudi za škofa.“ Omenjal je, da je rajni v svoji zemlji ljubil najbolj „cvetje in jezik.“ Kot prirodoslovec in pripovednik pisatelj je znamenito obogatil hrvatsko slovstvo.

(Zdravje mestne občine ljubljanske.) Od 12. do 18. t. m. je bilo novorojencev 20, mrtvorojenec 1, umrlih pa 26. Med poslednjimi so bili štirje tujci, 7 pa v zavodih. 4 so umrli za jetiko, 3 za vnetjem sopilnih organov, 3 za mrtvoudom, 7 za starostjo, 1 se je sam umoril. Ostali so pa umrli za različnimi boleznimi. 3 so zboleli za oslovskim kašljem.

(Enciklopedija židovstva.) Pariški židje so nedavno sklenili, da hočejo izdati obširno enciklopedijo, ki se bo pečala z vsem, kar je z židovstvom v zvezi. Morda poizvemo tudi kaj o židovski — moralki!

(Samomor.) V Apačah na Koroškem ustrelil se je bajtar J. S., ker ni hotel nastopiti neke kazni, katero mu je prisodilo c. kr. okr. sodišče.

(Začasno „Narodno gledališče.“ — Nemška gimnazija v Uh. Hradišti.) Iz Brna se nam piše: Začasno „Narodno gledališče“ v Brnu nameravajo prezidati. Sedaj ima samo 400 sedežev, kar gotovo potrebam ne zadostuje; po prezidanju bi jih imelo 720. Načrte je napravil sloveči praški arhitekt B. Münzberger, ki je bil izgotovil obrtnijsko palačo v praški jubilejni razstavi. Pričakovati je tedaj, da bo dobilo gledališče prav lepo lice. — Na nemški gimnaziji v Uh. Hradišti je bilo izključenih 50 dijakov iz boljših hiš, ker so obiskavali razupite hiše. Obstanek zavoda je s tem dogodkom precj omajan. Nemei se jezijo, če pride češki duhovnik v nemški kraj, a težko Nemca poslati, če se njih sinovi tako vzgajajo.

(Menih rektor.) Za rektorja na bombajskem vseučilišču je izbran učeni redovnik de Monte. Prvi je, kateri je dosegel tako odlikovanje, ki dokazuje, da se povsod še vendar ne boje — črne sukne.

(Papagaja, ki zna „Očenaš“ v šestih jezikih.) je ponujal neki mož imenitni osebi na Dunaju. Zalteval je drage denarje zanj. Ko ga poskusijo, odpré v resnici papagaj svoj kljun in prične s svojim trdim, hripavim glasom moliti „Očenaš“ v šestih jezikih. Skušnjo je tedaj dostal in njegov gospodar je bogato plačan odšel. A od tedaj je papagaj umolknil. Nagovarjali so ga, pričenjali mu „Očenaše“, dajali mu sladkarij, — papagaj pa je vkljub temu le molčal; počakali so, češ, ni se še navadil, a vse zastoj, papagaj ni hotel moliti. Jeli so preiskavati in dognali so, da je papagajev gospodar govoril s trebuhom, papagaja pa je naučil samo odpirati kljun.

(Znanstvo.) Dva nova znanstvena časopisa sta začela izhajati na Španjskem. „Estudios Religiosos“ bodo izdajali madridski jezuitje, „Soluciones Catelicas“ pa učeni nadškof v Valenciji.

Društva.

(Pražská akciová společnost elektrická a pro místní dráhy v Čechách) imenuje se delniško društvo, katero se snuje v Pragi po prizadevanju gosp. Křižíka. To društvo ima namen izkoriščati električno moč v vsakem oziru, posebno pa za zidanje lokalnih železnic na Češkem. Te dni podpisujejo že glavne delnice za to družbo. Veseli nas, da v tej stroki se vendar naši bratje Čehi postavijo na lastne noge in ne čakajo, da se vse stvari polasti Nemeec. Mi le želimo obilnega uspeha češki podjetnosti.

(Podpornemu društvu za slovenske visokošolce na Dunaju) so došli zadnje dni ti-le darovi: Gosp. Jožef Kržišnik, stud. fil., nabral je v Poljanski dolini 9 gld.; gosp. dr. Gvidon Srebrne, odvetnik v Brežicah, 5 gld.; gosp. dr. Jožef Sernec, odvetnik v Celju, 10 gld.; gosp. dr. Juro Krašovec 2 gld.; gosp. Ivan Murnik, cesarski svetovalec v Ljubljani, 5 gld.; gosp. dr. Nikolaj Tonkli, odvetnik v Gorici, 5 gld.; gosp. Martin Mohar, c. kr. vodja pomožnih uradov v pokoju v Novem Mestu, 5 gld.; premil. gosp. dr. Mihael Napotnik, knezoškof v Mariboru, 10 gld.; gosp. Dragotin Lapajne, trgovec v Idriji, 5 gld.; g. Andr. Elsbacher v Laškem Trgu 2 gld.; gosp. Jurij Bezenšek, župnik v Čadramu, 2 gld.; gosp. France Sterle, načelnik postaje v Zagorju, 2 gld.; gospa N. N. v Škofji Loki 5 gld.; čast. gosp. Miloš Šmid, župnik solčavski, 3 gld.; kmetška posojilnica

Ljubljanske okolice 10 gld. — Vsem blagim dobrotnikom izreka odbor najtoplejše zahvalo.

Telegrami.

Dunaj, 23. marca. Zbornica poslancev je vsprejela načrt zakona o nekaterih zemljeknjižnih odpisih, kakor ga je premenila gospodska zbornica. Potem se je začelo posvetovanje o pogodbi s Švico zastran vrejevanja Rene. Poročevalec baron Schwegel predlaga, da se vsprejme pogodba in pa resolucija, da se namenu primerno organizuje vodotehnična služba s tem, da se zjedini na enem mestu. Widmann zagovarja, da se hitro napravi osrednji urad za vodne zgradbe. Pogodba in resolucija sta se vsprejeli.

Dunaj, 23. marca. Cesar je vsprejel novo predsedstvo zbornice poslancev in opetovno izrekel svoje zadovoljstvo z volitvijo.

Dunaj, 23. marca. Permanentni obrtni odsek se je konstituiral. Načelnikom je izvolil Weigla, namestnikom Exnerja; pravosodni odsek je izbral Madejskega za poročevalca, Baernreitherja za soporočevalca predloge novega civilno-sodnega postopnika, in Fanderlika za poročevalca eksekucijske predloge.

Dunaj, 23. marca. (Gospodska zbornica.) Zamoyski stori obljubo. Falkenhayn podpira peticijo dunajskega cerkvenega društva, da bi se odpomoglo pomanjkanju cerkva v dunajskih predmestjih. Gautsch je obljubil, da bode odpomogel, kolikor bode

mogel. Zbornica je v vseh branjih vsprejela finančni zakon.

Rim, 23. marca. (Štefanijevo poročilo.) Avstrijskega cesarja bode pri srebrni poroki italijanske kraljeve dvojice zastopal nadvojvoda Rainer.

Berolin, 22. marca. V državnem zboru je izjavil Ahlwardt, da danes predloži nekatere akte, druge predloži po Veliki Noči. Klici: Takoj predložite! Seja se je pretrgala, da starostni konvent pregleda akte. Ko se je zopet začela, je podpredsednik tega konventa, Ballestrem, izjavil, da Ahlwardt ni ničesa dokazal. Po daljši debati se je stvar končala in rešil državni proračun v tretjem branju.

Pariz, 22. marca. Pri pogrebu Ferryjevem je bilo dosti ljudij. Položili so lepe vence. Ob 1 uri vzdignili so truplo v Luksemburški palači. Navzoči so bili poslanci, senatorji in diplomatje. Govorili so Kazimir Perier, Méline in Ribot. Vsi so naglašali pokojnika državniške lastnosti, značajnost in domoljubje.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
opazovanja		zrakomera v mm	toplomera po Celziju			
22	7. u. jut.	742.6	1.2	sl. svzh.	sneg	0.00
	2. u. pop.	742.4	6.8	sl. vzh.	oblačno	
	9. u. zveč.	743.3	3.6	"	"	
Srednja temperatura 3.9°, za 0.4° pod normalom.						

Razpošilja se sveže napolnjena Radenska kislavoda

slednji dan. — Prospekti se dobé povsod, koder se prodaja in pri 160 2
slatinski opravi radenskega kopališča (na Štajerskem).

Palice

v največji izbi po jako nizki ceni, potem lesne rezbarije in košare priporoča 158 10-7

kočevska domača industrija
F. Stampfel
v Ljubljani, na Kongresnem trgu (Tonnhalle),

Pri J. Modio-u v Novivasi pri Raketu se sprejme

dobro izurjena prodajalka

za prodajalnico z mešanim blagom.
Več se zvé pri dotičnem. 164 2-2

Katoliška tiskarna
v izvitnice
priporoča raznovrstne
po nizki ceni.

Slikarska obrt.

Najudaneje podpisani se priporoča p. n. spoštovanemu občinstvu, osobito visokočastiti duhovščini za slikanje cerkev, znamenj, novih stavb, sob, za barvanje hiš sgrafito, za firme in dekoracije po najnovejših uzorcih in po najnižjih cenah. Za cerkve imam na razpolaganje najboljših uzorcev v vseh zlogih ter sem okrasil že več cerkv v Bosni in v poslednjem času cerkev rožnega venca in veliko stolno cerkev v Kranju v popolno zadovoljstvo delodajalcev, kar dokazujejo spričevala.

Proseč stare naročitelje, da mi ohranijo svojo blagonaklonjenost tudi v bodoče, bilježim z vsem spoštovanjem

Fran Ser. Baraga,
slikar,
Emonska cesta št. 10.
162 3-2

Grčar & Mejač
v Ljubljani
Slonove ulice št. 11
priporočata:

novosti

gospejnih in dekliških oblek

po gl. 12.— in dražje,
po gl. 10.— in dražje,
po gl. 10.— in dražje,
po gl. 13.50 in dražje,
po gl. 8.— in dražje,
po gl. 6.— in dražje,
po gl. 4.— in dražje,
po gl. 5.— in dražje,

Uniforme

za uradnike vsake kategorije.

167 (2-2) Poleg teh specialitete
v kravatih, srajcah, ovratniki in manšete.

Moške pomladne obleke
Moski pomladni ogrtači
lilovski dežni plašči, havelok
kavčukovi plašči
obleke za dečke
ogrtači za dečke
otroške obleke
otroški paletoti

Dunajska borza.			
Dne 23. marca.		Dne 22. marca.	
Papirna renta 5%, 16% davka	98 gld. 75 kr.	Ogerska zlata renta 4%	115 gld. 85 kr.
Srebrna renta 5%, 16% davka	98 " 70 "	Ogerska kronina renta 4%, 200 kron	95 " 50 "
Zlata renta 4%, davka prosta	117 " 15 "	4% državne srečke l. 1854., 250 gld.	147 " 25 "
4% avstrijska kronina renta, 200 kron	98 " 95 "	5% državne srečke l. 1860., 100 gld.	167 " — "
Akcije avstro-ogerske banke, 600 gld.	986 " — "	Državne srečke l. 1864., 100 gld.	197 " 75 "
Kreditne akcije, 160 gld.	353 " 75 "	Zastavna pisma avstr. osr. zem. kred. banke 4%	98 " 50 "
London, 10 funtov strl.	121 " 30 "	Zastavna pisma	100 " 40 "
Napoleonodor (20 fr.)	9 " 64 1/2 "	Kreditne srečke, 100 gld.	201 " — "
Cesarski cekini	5 " 73 "	St. Genois srečke, 40 gld.	67 " — "
Nemških mark 100	59 " 40 "		
		4% srečke dunajske parobrodne družbe	140 gld. — kr.
		Avstr. rudečega križa srečke, 10 gld.	18 " 70 "
		Rudolfove srečke, 10 gld.	25 " 25 "
		Salmove srečke, 40 gld.	69 " — "
		Windischgraezove srečke, 20 gld.	76 " — "
		Ljubljanske srečke	23 " 50 "
		Akcije anglo-avstrijske banke, 300 gld.	158 " 10 "
		Akcije Ferdinandove sev. želez. 1000 gl. st. v. 2950	— " — "
		Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	— " — "
		Papirnih rubeljev 100	127 " 12 1/2 "

List „Mercur“.

Zanesljiva informacija o stalno obrestnih in dividendnih papirjih, važnih dogodkih na gospodarskem in finančnem polju, odločilnih pojavih na dunajski borzi. Sveti pisarni in ustni brezplačno. Celotna naročnina s pošto pošiljati vred gld. 2.60.

Menjarnična delniška družba „MERCUR“

Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.

Vestni nasveti

za doseg kolikor moč visokega obrestovanja pri najpopolnejši varnosti naloženih glavnice.